

Laskeudu lomatusunnelmiin!

HEINÄKUU 7/2011

avotakka

SUOMEN SUURIN SISUSTUSLEHTI

ANNELI SAULI
SAMI HINTSANEN
EEVA VILKKUMAA

Näin asuu
kesäteatteriväki

10 kuumaa trendiä loma-asuntomessuilta

KATTOTERASSISTA VIHERGEIDAS
& ASUNTOVAUNUSTA MÖKKI

+ muut kesäparatiisit

9 x AURINGONVARJO

INSPIROIDU

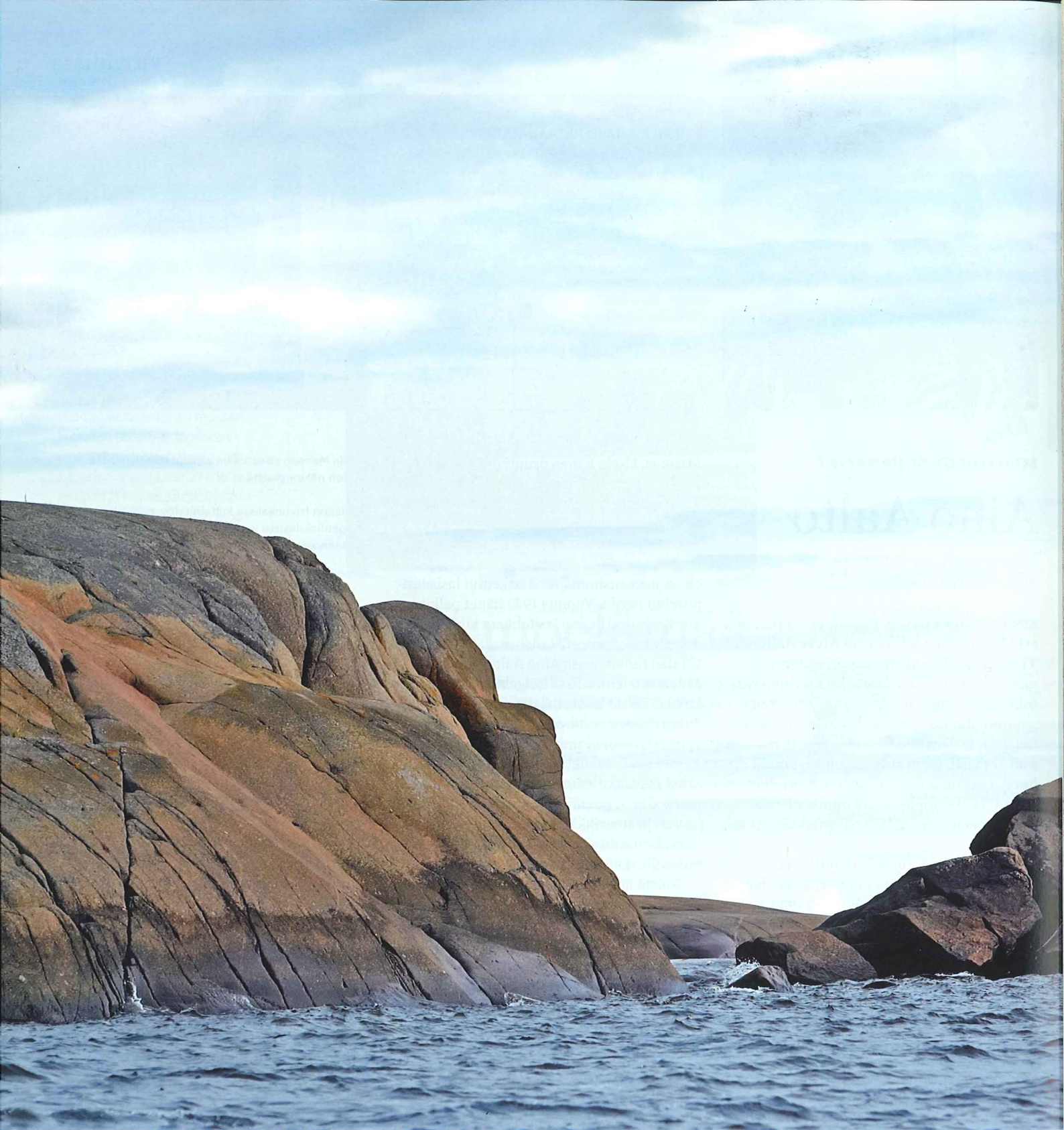
SANTORININ
SINISTÄ
SISUSTUKSEEN

HINTAHAARUKKA

NOSTALGIAA
MATTOLAITURILLE

Muuta ulos!

HURMAAVAT IDEAT, TAVARAT JA RATKAISUT
HUOLETTOMAAN HELLEKESÄÄN

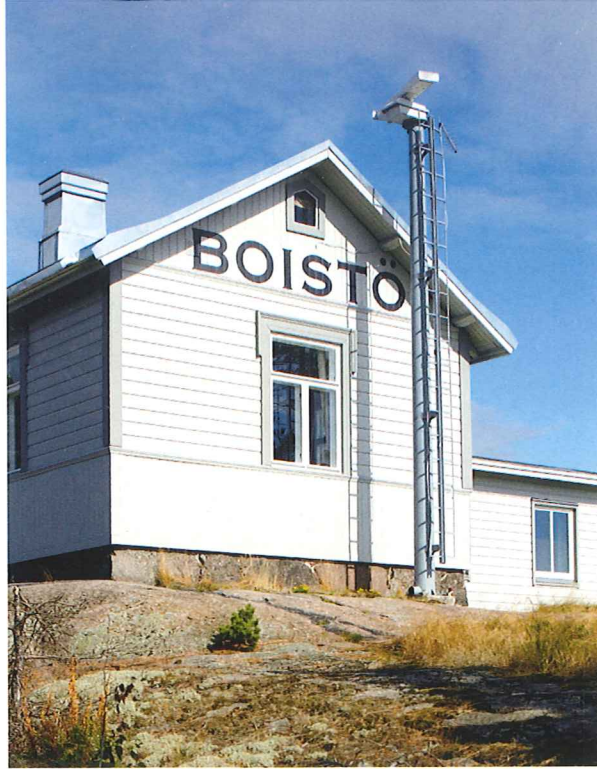

Saaren henki

Vanha merivartiosaari Boistö oli pahoin rapistunut. Juha Nurminen kunnosti sen vaimonsa Marjon kanssa perinpohjaisesti luontoa ja perinteitä vaalien, kuten laivanvarustajasuvun vesan ja Itämeren hyväntekijän sopii.

PIRKKO VEKKELI KUVAT TIMO VILLANEN

Upeat silokalliot ja avomeri kuuluvat Boistön rikkauksiin.

▲ Luotsitaloon on koottu vanhaa merenkulkuesineistöä. Kaukoputki on ollut käytössä purjealuksessa.

◀ 1890-luvulta 1930-luvulle toiminut luotsiasema palvelee nyt kokousvieraita.

▲ Saaren luonto on karun kaunista ja vaihtelevaa.

▼ Sukellusharrastus yhdisti Juha ja Marjo Nurminen. Boistön kunnostus on osoitus rakkaudesta mereen.

Lsäntä tulee laiturille vastaan. Hän haluaa ottaa kuvia uudesta ylpeydenaiheestaan, satamakapteeni **Lasse Anderssonin** ohjaamasta oranssista kutterista. Entisen luotsiveneen ansiosta Boistöhön pääsee nyt ympäri vuoden.

Boistön seitsemän hehtaarin saari sijaitsee itäisellä Suomenlahdella, parinkymmenen minuutin matkan päässä Loviisan Tallbackan laiturista. Olemme lähellä mutta kuitenkin avomeren sylissä, **Tove Janssonin** muumien kotivesillä.

Juha Nurminen ja hänen vaimonsa, tietokirjailija ja toimittaja Marjo Nurminen ostivat entisen luotsi- ja merivartioaseman valtiolta vuonna 2007 ja ryhtyivät kunnostamaan sitä kokous- ja virkistyskäyttöön luontoa ja perinteitä arvostaen.

Meri on Nurmisten yhteinen rakkaus. Laivanvarustajasukuun kuu-

luva Juha johtaa hallituksen puheenjohtajana John Nurminen -perhe-yhtiötä jo neljännessä polvessa. Viime vuonna hän sai merenkulkuneuvoksen arvonimen ansiostaan John Nurmisen säätiön ympäristö- ja kulttuurihankkeiden alkuunpanijana. Säätiö tunnetaan muun muassa Puhdas Itämeri -projektista.

Meri jopa yhdisti Marjon ja Juhan, sillä he löysivät toisensa sukellusharrastuksen kautta. Nyt perheeseen kuuluvat Juhan aikuisten lasten lisäksi alle kymmenvuotiaat **Noora** ja **Antti**, jotka ovat hyvää vauhtia kasvamassa meri-ihmisiksi. Nurmisten vapaa-ajankoti on sekini meren äärellä, Itä-Uudellamaalla sijaitsevalla kalastajatilalla.

SAAREN LUOTEISKOLKASSA, pienen polun päässä on ranta- ja uima-aluetta. Kunnostettu kivinen aallonmurtaja suojaa uimareita avomeren tyrskyiltä. ►

▲ Rantasaunan lauteet on tehty oman metsän lepästä.

► Satavuotiaista hirsistä rakennettu sauna on kuin syntynyt tähän maisemaan. Sen paikalta kuitenkin raivattiin aikansa elänyt, rämettynyt kuusikko.

▼ Kankaanpäästä purettuna löytynyt hirsitalo sai uuden elämän Boistössä. Vanhat salvokset käytettiin lähes sellaisenaan.

KUVA PETRI PORKOLA

”Arkkitehti piirsi saunarakennuksen hirren tarkkuudella.”

– Kun aloitimme työt Boistössä, tämän saunarakennuksen paikalla seiso tiheä, rämettynyt kuusikko. Se oli aikoinaan varta vasten istutettu, sillä meriviittojen kepit tehtiin ennen kuusesta, Juha kertoo.

Nurminen on vaalinut itäisen Suomenlahden saaristokulttuuria pitkään. Hän on perehtynyt alueen hirsirakennustekniikoihin paikallisten puuseppien ja rakentajien kanssa. Monet perinnerakentamisen ratkaisut ovat päättyneet tännekin.

Harmaa hirsisauna on vaikuttava ilmestys ja rakennuksen historia sen mukainen. Nurminen ja Boistön uudistamistyöhön palkattu arkkitehti **Sten Kallis** ryhtyivät aikanaan ideoimaan vanhoista hirsistä tehtävää saunarakennusta, joka näyttäisi siltä kuin olisi seisonut

paikallaan aina. Mukaan kutsuttiin restaurointimestari **Erkki Hiipakka**, joka oli ollut aiemmin kunnostamassa muun muassa tulipaloissa tuhoutuneiden Porvoon ja Tyrvään kirkkojen paanukattoja ja puurakenteita.

Hiipakka lähti etsimään saunaan varten sopivaa purkutavaraa. Kankaanpäästä löytyi lopulta varastoon purettu satavuotias hirsitalo.

– Arkkitehti piirsi sitten saunarakennuksen hirren tarkkuudella, Nurminen kertoo.

Hirret numeroitiin ja kuljetettiin Boistöhön pystytettäväksi. Vain lattia jouduttiin rakentamaan uudesta materiaalista. Hirsien vanhat salvoksetkin voitiin käyttää lähes sellaisenaan.

▲ Luotsituvan ikkunasta on näköala ulapalle.

◀ Korikalusteet ja perinteiset tekstiilit tuovat kodikkuutta rantasaunan tupaan.

▼ Vanha arkku on 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta. Räsymatot on kudottu varta vasten Boistön tyyliä ja värejä ajatellen.

ISON, VALOISAN SAUNATUVAN lattia on tehty erikoissahatuista, käsin höylätyistä lankuista. Nurminen ei ole aivan tyytyväinen.

– Tämän pitäisi olla perinteiseen tapaan lipeävedellä kyllästetty, niin sanottu kuurilattia, mutta se ei ole vielä valmis. Kiiltää vielä liikaa.

Korkeista ikkunoista näkyvä luonto on kuin osa saunatupaa: puut, kivet, sammalet, varvut ja meren horisontti tulevat syliin. Nurminen kertoo, että rakennus oli jo harjakorkeudessa, kun huomattiin, että se oli lähes metrin aiottua matalammalla. Ikkunoista ei nähnyt kunolla merelle.

– Sanoin arkkitehdille, että työt seis. Koko rakennus nostettiin siten tunkkien avulla kohdalleen. Nyt näkyy se maisema, mikä pitikin.

Kiuas on Nurmisen ideoima. Tulisijat ja takat kuuluvat hänen moniin harrastuksiinsa. Varaavan kiukaan tulisija on rakennettu poikkeuksellisesti rakennuksen ulkopuolelle. Saunan lämmittäminen on hidasta, mutta lämpö on pehmeää ja kestää pitkään.

– Tässä on savusaunan edut mutta ei haittoja, hän sanoo ja lisää silminnähdessä ylpeänä, että saunanlauteet ja terassikalusteet ovat oman metsän leppää.

POLKU SEURAILEE rantaniityn reunaa ohi saaristolaistyylien punamullattujen vajojen ja huoltorakennusten. Avokalliot, valtavat siirtolohkareet, mäntykankaat ja niityt seuraavat toisiaan. Karun kauris luonto näyttää koskemattomalta, mutta todellisuudessa se on monelta osin taitavan maisemoinnin tulosta.

Maisema-arkkitehti **Anne Rihthniemi-Rauh** teki lähes arkeologista työtä etsiessään jälkiä Boistön alkuperäisluonnosta. Hänen johdolla satamarannan rinteeseen rakennettiin saaristolainen niitymaisema.

Rauh kasvatti luontoharrastajien keräämistä siemenistä niittykukkia ensin omassa puutarhassaan. Köyhään hiekkamultamaahan istu-

▲ Itäisen Suomenlahden merellinen maisema on henkeäsalpaavan kaunis.

► Luotsitalo on Boistön saaren korkeimmalla kohdalla. Terrasilta näkyy kirikkaalla ilmalla Suursaareen.

▼ Satamarantaan on istutettu luontoharrastajien keräämistä siemenistä parituhatta niittyainta.

KUVA JUHA NURMINEN

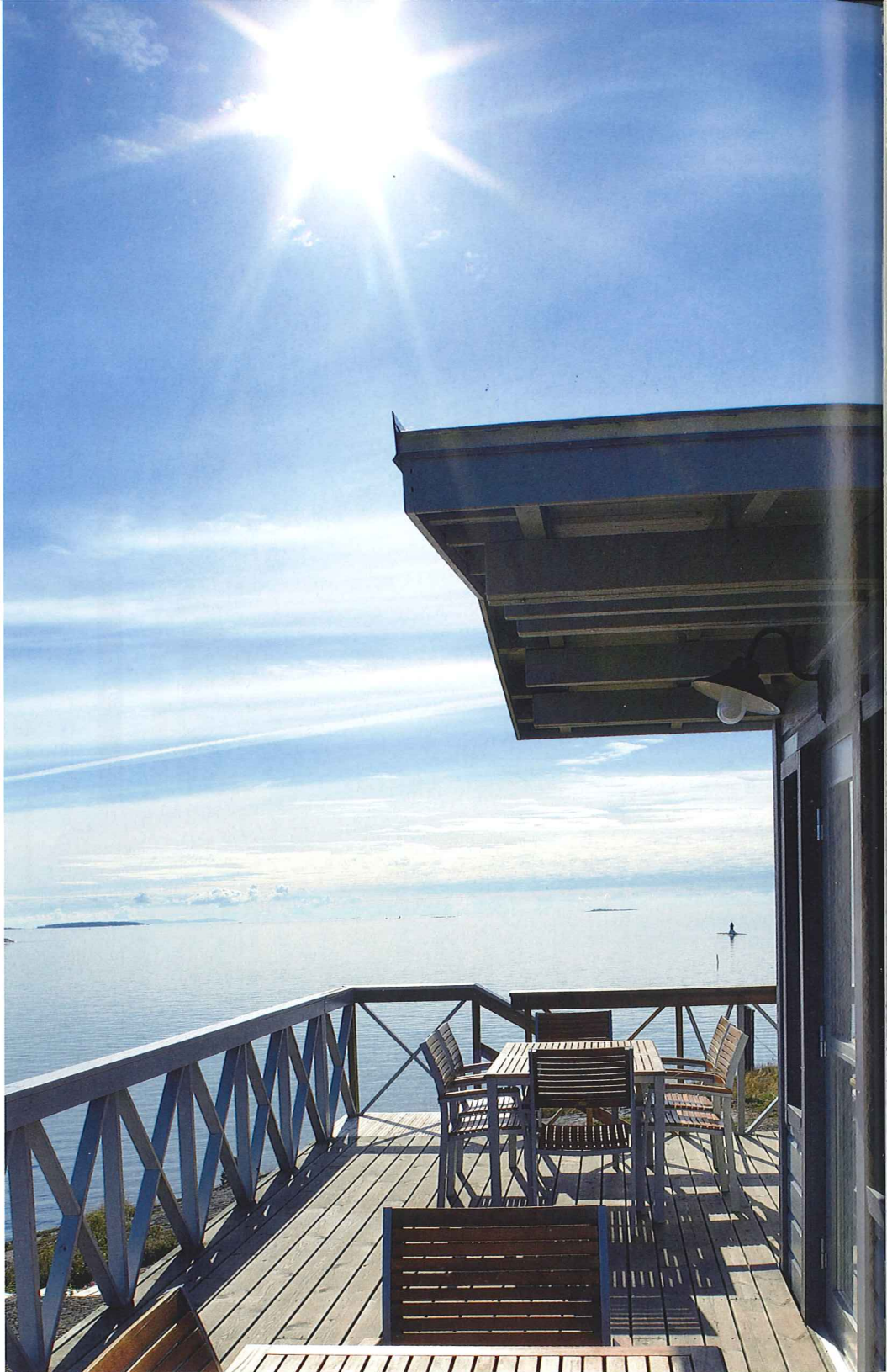
tettiin lopulta parituhatta merenrantaniittykasvin tainta. Vähitellen lajeista jäävät jäljelle saaristo-olosuhteissa selviävät.

Saarelle on istutettu toiveikkaasti jopa mustikkaa.

BOISTÖSSÄ ON PAITSI kokoushuoneita myös majoitustilat noin 30 hengelle. Kokouspalveluiden suunnittelusta ja markkinoinnista perheessä vastaava Marjo Nurminen kertoo, että saarta vuokrataan harkiten ja kulloiseenkin tarpeeseen räätälöitynä.

– Saari ei ole yleisön vapaassa käytössä, sillä alueen herkkä luonto ei kestä sitä. Kokousvieraita varten meillä on täällä ihana merkitty luontopolku, joka polveilee pienen metsän läpi maailman upeimmille silokallioille.

Majoitustilat on rakennettu Merivartijataloon ja Luotsitaloon. Niissä on noudatettu samaa periaatetta kuin koko saarella: nykyihmiselle mutta luontoa ja perinteitä loukkaamatta.

Ennen sotaa rakennettu ja sen jälkeen moneen kertaan uuteen uskoon rukattu Merivartijatalo on muuttunut Nurmisten käsissä suuresti, vaikka julkisivussa onkin haluttu säilyttää karun ja työntäyteisen menneisyyden henki.

Sisällä talossa entisten huoltotilojen paikalla on nyt moderni sauna kodikkaine saunatupineen. Saunatuvan kalkitulle seinälle on nostettu koristeeksi kaksi valtavaa merensyömää ankkuritukkia, jotka on löydetty sukeltaessa.

Niiden edessä olevan pöydän Juha rakensi Utön edustalla uponneen Park Victoryn hyllystä löydetystä ja luvan kanssa nostetusta kansiluukusta.

Seinillä on valokuvia merenpinnanalaisesta elämästä. Ne on ottanut Juhan poika **Jukka Nurminen**, vedenalaisista kuvistaan tunnettu valokuvaaja.

– Kuvat ovat muistutus siitä, että Itämeri on suojelemisen arvoi-

nen. Nämä Utön puhtaissa vesissä otetut kuvat näyttävät, miten kaunis merenpohja voi olla, Juha sanoo.

POLKU JOHTAA YHÄ ylemmäs. Korkeimman kallion laella on saaren vanhin rakennus, vuonna 1892 valmistunut luotsitupa ja sen jatkeeksi rakennettu Luotsitalo. Luotsituvasta oli aikoinaan hyvä seurata itään ja länteen kulkevaa laivaliikennettä.

Tänään on kirkas päivä, ja kallioiselta pihalta katsoessa horisontissa siintää sinisenä Suursaari. Männyt Luotsitalon edessä on leikattu kuin bonsai puut. Näin siksi, että luotsit aikanaan näkivät kaukoputkillaan niiden yli merelle. Puita ei kaadettu kokonaan, koska ne suojasivat tuulelta. Nyt ne ovat merenkulun historian erikoisia muistomerkkejä.

Alkuperäisen luotsituvan tummuneissa hirsiseinissä tuntuu viiptyvän tarinoita. Seinille Juha ja Marjo ovat nostaneet vanhoja merikortteja, kapteenintauluja ja perinneryyjyjä. Luotsituvan kylkeen on

▲ Tekstiilitaiteilija Maisa Kaarna suunnitteli Luotsitalon ruokasalina ja kokoustilana toimivaan isoon tupaan ryijyn ja antoi sille nimeksi Loisto.

◀ Repaleiset dokumentit kertovat merellistä tarinaa.

▼ Vanha tulenjohdon valvontatorni piiloutuu männikköön.

rakennettu uusi keittiö, josta merelliset herkut saa helposti vietyä valkoisilla liinoilla peitetyille pitkille pöydille.

Kaikissa Boistön taloissa lattiota peittävät perinteikkäät, kotiteollisuusopettaja **Ann Jonassonilta** tilatut räsymatot. Käsin kangaspuissa kudottujen mattojen värit toistavat kallioisen luonnon sävyjä. Matonkuteet ovat vanhoista vaatteista. Lisäksi joidenkin mattojen sekaan on kudottu luonnonväristä hammppuköyttä, joka pitää tanakat matot hyvin paikoillaan.

Seinillä on **Raija Pyysalon** ja **Inkeri Roivaisen** huovutettuja tekstiiliteoksia. Tekstiilitaiteilija **Maisa Kaarna** loi Luotsitalon ison tuvan seinälle kauniin modernin ryijyn ja antoi sille nimen *Loisto*.

Kun astuu sinisen ryijyn luota muutaman askeleen vanhan luotsituvan puolelle ja katsoo ikkunasta pilvettömänä iltana, voi nähdä taivaalla saman syvän sinen. Sitä vasten tuikkii turvallista valoaan Boistön uskollinen loisto. *